

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Tertium æternitatis tartareæ tormentum, fames.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

De damnatorum rogo Caput IV.

153

§. I.

fontes ambulant. Ibi erit fletus, & acerbissima cum A
dæmonum tum damnatorum comploratio. Fingamus
quoscumque aurium cruciatus, clamores hominum, la-
tratus canum, luporum ululatus, mugitus boum, rugi-
tus leonum, aliarum bestiarum fremitus, fragores nu-
bium, dejectus aquarum, & quidquid inamenum au-
ribus fingi potest, ah quàm id omne nihil est ad Orci-
anæ plebis desperatissimum fletum, cuius auctarium
est stridor dentium.

Huc adfunt qui odio invidiæque æstuant, qui leviter
læsi tinguntur, qui dentes velut apri acunt, & denti-
bus infrendunt: hic in damnatis suos agnoscant mores.
Vates regius monet: *Observabit peccator justum, & stri-
debit dentibus super eum.*

Psalm. 36.
vers. 12.

In hac vita
alter in al-
terius exi-
tium colli-
cat.

Invidio-
res dam-
natorum
inducunt.

Vitam nostram inspicere, videbis quomodo alter in
alterius exitum attentissimis oculis collineat. Sed quas
demum utilitates hinc sequimur? Unum hoc spectamus,
ut quâ parte patet adversarius, eâ istum inferamus cer-
tissimum: lædere, obesse, perdere conamur. Hoc inex-
plebile odium, hoc insatiabilis agit invidia. Et velut can-
es, cum rixantur, dentes retegunt; ita nos canini ho-
mines, aut inhumani canes inter nos agimus, & non-
nunquam de osse calvo altercamur.

O Invidi, odisti que exacerbati, quid Stygios canes
emulamini, cur mores damnatorum induitis? Ibi, ibi erit
fletus, ibi stridor dentium. Quisquis æternum illud Væ
capit, invidiam omnem ac odium ponit; illud mente
memori volutans: Nec oculus vidit, nec auris audivit,
quæ Deus preparavit deserentibus se. In Tartaro fletus,
in Paradiso concentus erit, quem nulla unquam auris
audivit. Tui arbitrii nunc est, aut illum fletum, aut hunc
concentum incipere. Aut hunc, aut illum nunquam
fines.

CAPUT IV.

Tertium, Æternitatis Tartaræ tormentum FAMES.

ERhetorum scholâ optimus magister Quintilianus
dicere non est veritus: *Felix pestilentia, felix præliorum
strages, denique omnis mors facilis. Fames aspera, durissima ne-
cessitudo, deformissima malorum.* Infandum malum sit
necesse est ad quod mala maxima in pretio haberi pos-
sint: Talis est Quintiliano fames, inter maxima mala,
non indignum sceptro malum. Nec sine ratione hoc as-
seruit. Siquidem tam è veteri quàm recenti historiâ li-
quet, extremâ & letali fame hominem eò furiarum
subinde redigi, ut suas ipse carnes avidissimis dentibus
discerpat, & corpus infelix alat minuendo corpus. Ze-
no Imperator hoc fecit, prius sepultus quàm mortuus.

Quintil.
dilect. 12.
§. 21. med.

Fames in-
ter maxi-
ma mala
reputatur.

De quo Cas-
siodorus, vid-
etur. 4. p. 1. ex
Lactantio,
Amara, &c.

Fames ter-
ribilis apud
inferos
malum.
Psalm. 38.
vers. 7.

Itane verò novemdialis Fames, tam acerbum leti
genus, ut ad illud mors omnis inter mitiora supplicia
referri possit? Quid igitur fames decennalis, quid sæcu-
laris; quid fames mille, aut millies mille annorum erit,
cui nec micula, nec guttula solatio erit, nec esse poterit,
cui res & spes omnis est adempta? De hac verissimè
dixerim: *Durissima necessitudo, deformissima malo-
rum Fames.*

Hoc furibundum malum, Æternitatis illius luctuo-
sissima Tertium est tormentum. Minatus jam olim
hoc supplicii propheta: *Famem, inquit, patiens ut canes.*
Ille quidem miserimus est, cui cum cupit edere, quod
edat, non habet: sed ille longè miserior est, qui semper
cupit edere, quem furibunda stimulat fames, sed quod
edat, nec habet, nec habebit unquam. Atque, quod
amplius, quem non tantum fames extrema, sed & sitis
vehementissima cruciat. Talis est fames sitisque dam-
natorum. De his hoc capite disserendum.

Inatur Christus sermō: *Væ vobis, qui saturati estis, Luc. cap. 11.*
quia esurietis. Ea vos fames opprimeret, quæ non
unius diei, aut mensis, aut anni sit; nec cui plurima, sed
eui desint omnia. Nemo miculam, nemo dabit guttu-
lam, nec dare poterit. Priorum delictorum memoria
tormentum erit, & accendet famem, ut gulæ noxam
comitetur gulæ pœna, & suum delicto respondeat sup-
plicium, teste Sapienciâ, *Per quæ peccat quis, per hæc & Sat. cap. 11.*
torquetur.

Varie prorsus delinquit gula. Primò quidem cum
nimium cibi potusque ingeritur, vel reclamante stoma-
cho, qui sapissimè non inediam queritur, sed nimiam
sagenam. Sunt autem & stomacho sua verba, sunt &
clamores. Quoties is indignatur, & ructu frequenti cla-
mat: *Obruor, succumbo, destruo, pereor.* Nimis be-
neficiis enecor: refocillari vellem, non farciri, ali, non
opprimi, non ego cibo, ut culcitra tomento implendus
sum. Hæc mihi benevolentia magis officit, quàm odium
& inedia. Hæ stomachi querele sunt. Chrysofomi di-
ctum est: *Quod necessitatem in edendo excedit, id non ali-
mentum, sed pestis est. Satietas morborum omnium origo.* Hæc
prima gulæ noxa est, nimium refecti.

Altera, cibi adeo delicatis aut pretiosis inhiare, ut
necesse sit, omne perferutari profundum, & conchyliis
ultimi maris ex ignoto littore eruere. Ultra Phasim capi
volunt, quod ambitiosam popinam instruat. Quod dis-
solutus delictis stomachus vix admittat, ab ultimo por-
tatur Oceano. Gula omnia nota fastidienti undique
convehitur; Orbe toto conquiritur epulæ, & quantò
quid carius est, tantò magis sapit, uti Alagabalus Impe-
rator, mari vicinas nunquam piscem comedit. Hi fa-
mem longè maiorem habent quàm ventrem. Vomunt
urbibant, bibunt ut vomant, & epulas quas Orbe toto
conquirunt, mox eadem viâ rejiciendas ingerunt.

Sed notes velim, illud etiam delicatum ac preciosum
cenferi, licet in se vilissimum sit, quod à gulâ plurimum licatū cen-
desideratur. Hinc fieri potest, ut iste gravius delinquat
fungis edendis, quàm ille perdice aut Phœnicopteri
linguâ. Elau non ob aleem gallinam, aut spadonem
capum, sed ob lentis edulium avidè nimis appetitum
reprehensus est.

Tertia gulæ noxa, symposiis ac conviviis nimium & 3. Cōvivis
temporis & nummorum tribuere. Apud plurimos in nimium
Orbem eunt convivia, ut inter Jobi filios, & hi vix ullos
per annum dies à comestationibus liberos numerant;
mora vivunt bacchanalia.

Solent subinde liberis parentes vaticinari: *Væ tibi
puer, ubi in exteris regiones amissus, delictis domesticis
carebis: quàm insuetus eris laboris & penuriæ?* Haud
secus his obijciendum: *Væ vobis, qui quotidie saturati
estis, quàm insolentes eritis famis & jejunii?*

Quartum gulæ vitium, jejuniorum leges temerè vio-
lare, aut certè ad arbitrium suum explicare. Hinc sæpius
quadragintadiale jejuniū, in decem aut viginti die-
rum temperantiam mutatur. Multi jejunos se credant,
cum non sunt ebrii. Eò rerum devenimus, ut solis pœnè
religiosis familiis jejunii leges videantur. Ceteri,
benignissimi harum legum interpretes, semper aliquid
causarum habent, ut exleges sint. At medicus, inquis,
& confessorius jejunii legibus me solverunt: Nimium
tuis verbis persuasi; aliter, puto, judicaturi, si minus di-
sertum, aut magis inopem haberent reum.

Quintum gulæ crimen, Ebrietas, plurimorum vitio-
rum origo, & omnium viciorum periculosissimum, id-
que ob hanc rationem. Ebrius si subito lapsu aut mor-
bo (quod non infrequens) mortem habeat vicinam,
miser nec de noxis dolere, nec animum ad conditorem
erigere potest; ita letali culpâ oppressus & fati sui igna-
rus ad Æternitatem rapitur, Ah Mortis & dæmonis
mancipium!

Quartum gulæ vitium, jejuniorum leges temerè vio-
lare, aut certè ad arbitrium suum explicare. Hinc sæpius
quadragintadiale jejuniū, in decem aut viginti die-
rum temperantiam mutatur. Multi jejunos se credant,
cum non sunt ebrii. Eò rerum devenimus, ut solis pœnè
religiosis familiis jejunii leges videantur. Ceteri,
benignissimi harum legum interpretes, semper aliquid
causarum habent, ut exleges sint. At medicus, inquis,
& confessorius jejunii legibus me solverunt: Nimium
tuis verbis persuasi; aliter, puto, judicaturi, si minus di-
sertum, aut magis inopem haberent reum.

Quintum gulæ crimen, Ebrietas, plurimorum vitio-
rum origo, & omnium viciorum periculosissimum, id-
que ob hanc rationem. Ebrius si subito lapsu aut mor-
bo (quod non infrequens) mortem habeat vicinam,
miser nec de noxis dolere, nec animum ad conditorem
erigere potest; ita letali culpâ oppressus & fati sui igna-
rus ad Æternitatem rapitur, Ah Mortis & dæmonis
mancipium!

Quintum gulæ crimen, Ebrietas, plurimorum vitio-
rum origo, & omnium viciorum periculosissimum, id-
que ob hanc rationem. Ebrius si subito lapsu aut mor-
bo (quod non infrequens) mortem habeat vicinam,
miser nec de noxis dolere, nec animum ad conditorem
erigere potest; ita letali culpâ oppressus & fati sui igna-
rus ad Æternitatem rapitur, Ah Mortis & dæmonis
mancipium!

§. 2. 174

§. II.

Væ igitur, va vobis qui saturati estis, quia esurietis. Non immerito dixit Reginaldus: Hoc peccato gula infiniti homines damnabuntur. Gula imperii & amplificationis, omnibusque vitis felicissime patrocinatur. Nimirum, hæc fuit iniquitas Sodoma, proclamat Ezechiel, saturitas panis, & abundantia, & otium ipsius.

Reginald. in speculo sin. l. 1. c. 21. vers. 34.
Eam ob rem vigilantissime monet Servator: Attendite vobis ne forte graventur corda vestra in crapula & ebrietate. Hæc enim vitii hujus nequitia est: non corpus solum prægravare, sed & animum humo affligere ac calcare, imò & Oreo præcipitare. Hic fames, hic sitis, hic longissimum jejunium, quia esurietis.

Miseria nostræ pars maxima res alterius orbis non capere.
Sed videte quam nos nec aestimare, nec capere possimus res Orbis alterius, quod miserie nostræ pars maxima est. Quis nostrum extremæ famis experimentum sumpsit? Inde nec nostræ quidem, nedum Stygiæ famis sevitiam expendimus. In obsessis civitatibus, aut in lævis carceribus ejus rei specimen præbentur. Eo enim rabies famis adigit, ut non solum canes, equi, feles, sed & mures, glires, imò & serpentes ac bufones in cibum lixentur ac vorantur. Gramen agris evellitur, corium scutis detrahitur, & cibus est: columbarum pecudumque aliarum excrementa in hominum alimenta transeunt, fame rabida cogente, quæ nec charissimorum quidem corporibus parcat.

Serap. l. 3. de ira cap. 20.
Cambyses rex, quod Annæus refert, ingentem bello turbam per invia perque arentem in Æthiopiam trahabat. Sed commeatibus non provis, nec itineribus exploratis intra primum iter necessaria deerant, nec quidquam subministrabat sterilis & inculta, humanoque vestigio ignota regio. Sustinebant famem, primo tenerima frondium, & cacumina arborum; tum coria igne mollita, & quidquid necessitas cibum fecerat: postquam inter arenas herbarum quoque & radices defecerant, apparuitque inops etiam animalium solitudo, & militum numero decimum quemque, alimentum habuerunt fame lævius.

Vide theatri crudelitatis elongatione.
Parum hoc: multo sevitiora fames dedit spectacula. Quorū matres suum sanguinem, liberos suos, velut pullos gallinaceos jugularunt, suis aulæ dentibus membra convellere vel propriis membris chariora. Parum & istud videri possit ad immittenda collatum. Quoties in carceribus reperti qui seipso & suas ipsi carnes dentibus famæ adacti lacerant? Quæque morsus seu brachiis seu humeris infigi poterat, eo dentes properant, quantumvis irrita crudelitate.

§. III.

Fames tormentum incomprehensibile.
Adrem: Hanc famem quam vel oculis est cernere, non satis capimus, & quomodo illam inferorum atrocissimam, æternam famem capiemus? Quo furiosior est fames nostra, hoc & brevior; illa verò licet sit furiosissima, eadem tamen eadem est æterna. Væ vobis, quia esurietis.

Apoc. cap. 9. vers. 6.
Heu qualis est ista regio, quæ crudas carnes equinas, mures & bufones, sterces columbinum, pro delitiis appetit, & ea impetrare nequit: quæ mori posse, summi beneficii loco ducit, & mortem nusquam invenit: Desiderabunt mori & fugiet mors ab eis. Inexplicabilis, æterna fames; intolerabilis æterna sitis.

His tormentis, & illud est annexum. Ajunt Theologi cælestes delicias adeo futuras uberes, ut omnia beati hominis membra, omnesque sensus suam sibi beatitudinem sint habituri. Hinc gustatus & lingua tantæ Ambrosiæ suavitate, tamque divino imbuentur succo, ut assidue beatorum quisque lautissimo epulo videatur refici, idque ad omne, & supra omne votum.

Sic & damnatorum maledicentissima lingua meritisimo natabit felle, fel ipsa merum. Prædixit Hebræus

A xates: Fel draconum, vinum eorum, & venenum aspidum in Deut. c. 32. sanabile. Huic fami, huic felle liquoris dulcedo nulla poterit mederi; cruciatus insanabiles.

His aliqui accessuros putant sevitissimos dentium dolores. Quisquis eos dum vivit, experitur, illos obsecro post vitam cruciatus cogitet. Et nunquid si apud inferos nulla penitus alia sint tormenta, quam vel vehemens capitis, aut dentium, aut sævus podagra vel calculi dolor, si tamen hic dolor futurus sit æternus, quantis sumptibus, quantis laboribus ac doloribus non redimendus sit? Sed hæc timemus, & non timemus, dum maxime timenda hilariter perpetramus.

In hospitibus quandoque genialiter estur, largè bibitur, latè canitur, saltatur & tripudiat: at ubi capto calculum cum hospitibus ponere, & rationes duplicare, tum hospites hædere, & alternis aspectibus sese intueri, in eas demum voces prorumpere? Vtinam huc nunquam ingressi simus! Adeo cara sunt symbola.

B Nos etiamnum, quamdiu vivimus, in hospitio degimus, & symbolarum incogitantes genio indulgemus, ad vespertum perpotamus, canimus, saltamus, tripudiamus. Quis verò solvet symbolas? O malè securi! Nos solvemus symbolas non iniquas, seu heu percaras! Edimus, bibimus, lusimus, valetudinem decoximus, ætatem & aurum in comotationes istas insumimus: demum terret & urget caponis calculus; æs alienum persolvendum, creditori satisfaciendum, vel de tergo, si aliter nequeas.

Edimus, sed nimium, sed delicata nimis & pretiosa; convivia struximus, sed nimis crebra & lauta; jejunia forsitan inivimus, sed nimis rara & profana: vino nos sepelivimus, nunc edormienda erit crapula. Væ, quia esuriemus. Æterna fames, sitis sequitur æterna. O qualis cena, post lautissimum, sed breve prandium! Dum viverent damnati, merum linxisse salem videntur, ita furiosè in Orco sitiunt.

C Quam horribile sitis tormentum sit, nemo facile estimaverit, nisi certum ejus rei sumpsit experimentum. Ægrotis in hoc habenda fides, quos sitis nonnunquam adeo exercet, ut eam inter morbi gravissima numerent.

§. IV.

Hebæus purpuratus gulo linguam inflammatam ejiciens: Crucior, exclamat, in hac flamma, & vel digitali stillam in refrigerium peto. En, modestas preces! Non aquæ labrum, non olei guttam, non vini dolium postulat. Quod rerum vilissimum est, vel guttulam aquæ rogat, nec tamen impetrat. Eo inopie devenit opulentus hic helluo, ut non calicem crystallinum, sed digiti extremum, non generosum Creticum, sed aquæ minimum, non nobilem pincernam, sed Lazarum mendicum flagitaret.

D Sed quid ais, ô purpurate, Lazarus scabiosas manus habet; horrebis utique ab illius digitis stillantem aquam. Ah vel guttula, vel lazari manu detur, & instar rosati nobilissimi excipiam.

Nihil tamen impetrat, nemo audit, & aures, & januæ sunt clausæ. Sed cur Hebræo huic epuloni, in extremâ fame siti que, cur obsecro negata guttula? Dixisset hospitalitatis amantissimus Abrahā: Detur illi guttula; non juvabitur: à rore tantillo non mitescet tam vehemens flamma.

Sed longè alia vivendi ratio est in Orbe altero. Nam uti cælum gaudia & voluptates offertissimas propinat, sine ullâ vel minimâ meroris mixturâ: ita Tartarum tormenta ingerit sine ullo vel minimo lenimento, sine solatiolo aut laxamento ullo. Hinc elegantissime simul & verissime dixit Hipponensis Præsul: Nulla major & pejor est mors, quam ubi non moritur mors. Ita nulla sevitior letaliorque fames ac sitis est, quam ubi fame siti que letum inferri non potest.

§. V. Duq

De damnatorum rogo Caput IV.

155

S. V.

DVo fratres, uti narrant, sapiens & fatuus iter unâ ingressi ad bivium devenere. Fatuo via placebat amœnior: Sapiens asperiores præferebat ut tutiorem. Litigatum est diu. Demum cedere maluit sapiens quam pertinacius contendere. Ita in prædonum insidias delati ambo, & in vincula, sed separatim tracti. Inde ad tribunal evocati. Hic sapiens fatuum acculare, & omnem illi culpam impingere; Fatuus in sapientem omnia regerere, omnemque illi errorem adscribere. Denique iudex ita statuit: Uterque reus est; & fatuus qui sapientiori debuisset credere, & sapiens qui amœniori cedere non debuisset. Sic omnino vivimus. Animus & Corpus fratres sunt, sed valde dispares. Animus origine suâ nobilissimus, & sapiens, viam asperiores ad cælum non horret, temperantiam amat, esuritiones non odit, quantum hæc sibi prosunt, non ignorat; Spiritus promptus est. At verò Corpus ab ortu fatuum cum viam variis amœnitatibus tidentem conspiciatur, max illuc properat; edere, bibere, ludere; bene dormire, labores fugere, otium sectari & ferias, delicias ambire, sui putat esse officii; hæc Corpori sapiunt. Laborare, esurire, vigilare, ut pestem odit fugique.

Animus & corpus sunt fratres dispares:

Animus contra nititur, & prolixè suadet, non esse mollem ad astra viam, sed asperam & confragosam; docetque variè non ei fugiendas esse spinas qui cupiat rofas. At Corpus ad imperia languidum, ad monita tardum, nihil minus vult quam parere & fugi esse. Ita demum cedit Animus, & suo Corpus lubitu permittit ire, sequiturque mancipium herus. Sic itur & peritur, sic in medios devenitur latrones, vitia, cacodæmones.

Ex in die iudicii ambo ad tribunal sistentur.

Apoc. cap. 1. vers. 16. Mat. 6. 70. vers. 28.

Psalm. 10. vers. 6.

Hic gemini fratres separantur, diversis carceribus assignandi: terra Corpori, Animo gehenna est habitanda. Supremi iudicii die ad tribunal ambo sistentur, hic alter alteri culpam impinger. Quia ergo fatuum Corpus Animi consiliis parere noluisset, & quia prudens Animus petulantiam Carnis coercere non sustinuit, uterque sceleris damnatus supplicio addicetur æterno. Sententia hæc decretoria, inevitabilis, gladius utrâque parte acutus per Animum & Corpus transadigetur. Atque ideo Christus: *Timeo eum, inquit, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam*, ubi tor suppliciorum velut condimentum est fames sitisque æterna, nec aliud fami sitique lenimentum quam sulfureum Falernum, Ignis & sulphur pars calicis eorum.

S. VI.

AT nos ambitiosissima gula homines, his plerumque parum terremur. Dapes & delicias, cœnas & calices sectamur, quidquid de futurâ fame sit. Consideratius, obsecro Christiani, consideratius. Edere, bibere non vetamus, sed edendum & bibendum dicimus, ratione ac conscientia non obliuente, divinis legibus non neglectis. Spernimus, & audemus, ac in iura divina delinquimus? In foribus stat patibulum: Væ, qui saturati estis, quia esurietis,

si foret ardor edendi.

Ubi culpa, ibi poena. Plurimas, ut supra demonstratum est, à gulâ noxas trahimus fame sitique acerbissimâ luendas. Erifichthon (ut in fabulis est) horribili fame correptus

Cruid. me. umorph. lib. 8. fine.

quod pontus, quod terra, quod educat aër
Poscit, & appositis queritur jejuna mensis:
Inq. epulis epulas querit, quodque urbibus esse
Quodque satis poterat populo, non sufficit uni,
Plûsque cupit quo plura suam demittit in alvum.
Væque fretum recipit de roscâ flumina terra,
Nec satiatur aquis, peregrinosque ebibit amnes:
Vtq. rapax ignis non unquam alimenta recusat,
Immerasque facies cremat, & quo copia major
Est data, plura petit, turbaque voracior ipsa est.

A Sic epulas Erifichthon rapit & absûmit. Sed seviorem hac famem fingamus, & illam apud inferos non æquabit. Somnium est omnis esuritio nostra, ad illas damnatorum esuritiones æternas. Hæc jam monent omnem caveri Intemperantiam.

Convivæ olim ritu veteri partem cœnule in mensâ Cur conrelinquebant, quo docerent rebus humanis utendum, vivæ olim non consumptâ voluptate, nec ad omnigenam saturitatem. Et Germanorum vetus verbum est: Hilaritas cum maximè calet, claudenda. Sic è conviviis abeundum, antequam convivii epilogus finiatur. Nec verò quicquam tam fatuus est, qui si sciat tribus quatuorve horis edendi libidinem substringendam, aut certè anno toto esurendum, nihilominus statim & quam primum cibos afferri velit.

B At verò tam fatui nos sumus, qui licet sciamus abstinentiam & jejunia non multis vitæ horulis duratura, nihilominus pertinaciter volumus, ut modò bene sit, ut jam cuticula mulceatur, hinc voces illæ: *Venite, sumamus* Isa. cap. 56. *vinum, & impleamur ebrietate, & erit sicut hodie, sic & cras, vers. 12. & multo amplius.*

O miseri & fatui! paullo pòst non erit sicut hodie; lætitiâ hodiernam tristissimum *Cras* exceperit; saturitatem fames comitabitur, temulentia iustissimè siti torquetur. Brevis occinetur vobis luctuosum illud carmen: *Recepistis bona vestra in vita vestra; ite nunc, nil vobis amplius debetur. Olim epulati estis, jam dies sunt jejunii: nunc epulantur alii, qui quondam jejunarunt.*

Propter hoc, hæc è sit Dominus: *Ecce servi mei comedent, & vos esurietis: ecce servi mei bibent, & vos sitietis: ecce servi mei latibunt, & vos confundemini: ecce servi mei laudabunt præ exultatione cordis, & vos clamabitis præ dolore cordis, & præ contritione spiritus ululabitis. Vobis olim, sed surdis, prædicebatur centies, sexcenties, delicias supplicii perfolvendas. Nemo audiat. Vocari, & non responditis; lo- Ibid. v. 12. cutus sum, & non audistis; & faciebatis malum in oculis meis, & quæ nolui, elegistis. Nunc longâ, nunc æternâ fame hilaris sed brevis infania digerenda est; voluptates fugacissimæ sicut perpetuâ piandæ sum. Nimis jam serum est huic fami utique mederi velle. Post tale prandium talis cena sequitur.*

C Ergo, Sobrii estote & vigilate. Nam, *Fornicatio, & Vinum*, 1. Pet. cap. 5. *& Ebrietas auferunt cor. Qui famem horret æternam, fa- vers. 8. mem modò toleret nec longam, nec sævam. Beati, qui Osee cap. 4. nunc esuritis, quia saturabimini. Tolerantiæ Christianæ vers. 11. convivium illud paratum est, quod nullo claudetur epi- Luc. cap. 6. logo. Lascivia & Intemperantiæ supplicium illud de- vers. 21. cretum est, quod nullo finieqr termino. Quisquis gehennam sapius cogitat, gehennam profectò evitat.*

C A P V T V.

Quartum Aternitatis Tartaræ Tormentum F O E, T V R.

SVave quidem est vivere, non rarò tamen morte ipsâ infuaviore est vita. Orator autem id observans: *Nemo Chrysof. non ex iis, inquit, qui liberaliter sunt educati, in carcerem hom. 1. in coniectus, fetorem solam, & jacere in tenebris, & in vinculis q. ad Hebr. esse cum homicidis, quâvis morte dicit esse gravius.*

Inferos contemplantur, & Nullus unquam (dices) tam teter ac sævus fuit carcer, nec subterraneus Messeniorum, cui nomen *Thestrus*, nec horribilis Perfarum, cui nomen *Lethe*; nec *Latonia* Syracusana, nec *Cretensium Labyrinthus**, nec *Atheniensium Domus* aut *Barathrum*, * *Quem nec Romanorum Tullianum, nec Cypriorum Ceramion, carcerem fuisse putant ali. u.* nec *Spartanorum Decas*, nec *Gilimeris Ancon*, nec nominatissimus *Actiolini carcer*, quem omne suppliciorum genus infamavit: Neque verò in ullis unquam ergastulis tot rei tenebantur captivi, quot supremum Numen in grandi suo carcere punit damnatos.

Hic